

Haqsevar ona yurt, mangu bo'l obod!

TOSHKENT HAQIQATI

viloyat ijtimoiy-siyosiy gazetasi

2026-yil
3-sentyabr
PAYSHANBA
№ 72-73
(13933-34)

1928-yil 11-dekabrda asos solingan

@haqiqatonline_24

Haqiqat online

haqiqatonline_

НУРАФШОН ОСМОНИДА ИСТИҚЛОЛ ШУКУҲИ

Нурафшон шахридаги “Янги Ўзбекистон”
боғида Ўзбекистон Республикаси давлат
мустиқллигининг 35 йиллигига бағишланган
тантанали маросим бўлиб ўтди.

Хар бир халқ ҳаётида тарих саҳи-
фаларига муҳрланиб, авлодлар
хотирасида абадий яшайдиган
буюк саналар бўлади. Мус-
тақиллик ана шундай улғу ва
қадрли қадриятдир. Зеро,
истиқлол — халқнинг ўз
тақдирини ўзи белгилаши,
миллий ғурур ва ўзликни
англаш, эркин ва фаровон
келажак сари дадил қадам
ташлаш имкониятидир.

(Давоми 2-саҳифада) ▶

Toshkent viloyati hokimi Zoyir
Mirzayev boshchiligidagi faollar,
nuroniyalar, davlat va jamoat tashkilot-
lari mutasaddilari, ijtimoiy himoya
milliy agentligining viloyat boshqar-
masi vakillari hamda saxovatpesha
tadbirkorlar boshchiligidagi viloyatdagi
og'ir ijtimoiy vaziyatga tushib qolgan
oilalarga yangi uy-joylarning kalitlari
tantanali ravishda topshirildi. Aytish joiz-
ki, viloyatda ijtimoiy himoyaga muhtoj
oilalarni qo'llab-quvvatlash, ularning
muammolarini hal etish va munosib
turmush sharoitini yaratish borasidagi
ishlar izchil davom ettirilmoqda.

Viloyatning barcha hududlarida
obodonlashtirish sohasida mehnat
qilayotgan xodimlarning maktab
yoshidagi 600 nafarga yaqin farzand-
lariga o'quv qurollari jamlangan mak-
tab sumkalari beg'araz tarqatildi.
Xususan, YANGIYO'L shahridagi faoliyat
olib borayotgan obodonlashtirish xo-
dimlarining 21 nafar maktab yoshida-
gi farzandlariga o'quv qurollari jam-
lanmasini viloyat hokimi o'rinbosari
N.Normirzayeva hamda shahar hokimi
R.Raimov topshirishdi.

Toshkent va Moskva viloyatlari tib-
biyot muassasalari o'rtasida imzolan-
gan memorandum doirasida 20 na-
far akusher-ginekolog, neonatolog
va pediatrialardan iborat guruh 14 kun
davomida Balashixa shahridagi Peri-
natal markaz hamda Mitishi shahridagi
Bolalar ko'p tarmoqli klinik markazida
xorijiy hamkasblar tajribasini o'rgani-
shadi.

ZANGIOTA tumanidagi 38-sonli
umumiy o'rta ta'lim maktabining 520
o'rinli yangi o'quv binosi qurilib, zamo-
naviy mebel va jihozlar bilan ta'minlan-
gan holda foydalanishga topshirildi.
Mazkur bunyodkorlik ishlari uchun 6
mlrd. 930 mln. so'mdan ziyod mablag'
yo'naltirildi. Yangi binoda o'quvchilar
uchun barcha zarur sharoitlar yara-
tilgan bo'lib, 18 ta boshlang'ich sinf
xonasi, 2 ta informatika xonasi zamon
talablari asosida jihozlangan.

2 sentyabr kuni respublikaдagi barcha umumta'lim
maktablariда yangi ўқув йили бошланди. Қўлидаги гул, ел-
қасидаги сумка билан жонажон мактаблари томон ошиқай-
ган ўқувчиларнинг дилларида чексиз қувонч ҳукмрон бўлди.
Хусусан, вилоятимиздаги 875 та умумтаълим, 1 та Президент,
14 та ихтисослаштирилган ва 10 та нодавлат мактабларда би-
ринчи кўнғироқ садолари янгради. 61 минг 981 нафар кичкин-
тойлар эса илк бор мактаб оstonасига қадам қўйиб, янги дўстлар
даврасида дарс машғулотларини бошлашди.

▼ Биринчи кўнғироқ

Янги ўқув йили вилоят таълим ти-
зимидagi янгиланишлар, бунёдкорлик
ва кенг қўламли ишлар билан бошлан-
гани эътиборга молик. 2026 йилги “Ин-
вестиция дастури” доирасида 30 та
мактабда қурилиш-таъмирлаш ишла-
рини амалга ошириш, уларнинг мод-

дий-техник базасини мустаҳкамлаш
учун 201 миллиард сўм маблағ йўнал-
тирилди. Бу ишлар натижасида 4 минг
103 та янги ўқувчи ўрни яратилди.

Хусусан, Зангиота ва Тошкент ту-
манларида биттадан янги мактаб ку-
рилиб, ўқувчилар ихтиёрига топи-

ОРЗУЛАР ҚАНОТ ЎЗГАН КУН

рилди. Бу қўвончли воқеаларга Бўка
туманининг олис “Жўрабод” маҳал-
ласидаги яна бир хайрли янгилик қў-
шилди. Янги ўқув йилининг илк кунда
бу ерда 30-умумтаълим мактабининг
янги биноси ўз эшикларини ўқувчилар
учун очди.

Вилоят ҳокими Зойир Мирзаев мак-
табнинг очилиш маросимида иштирок
этди.

(Давоми 3-саҳифада) ▶

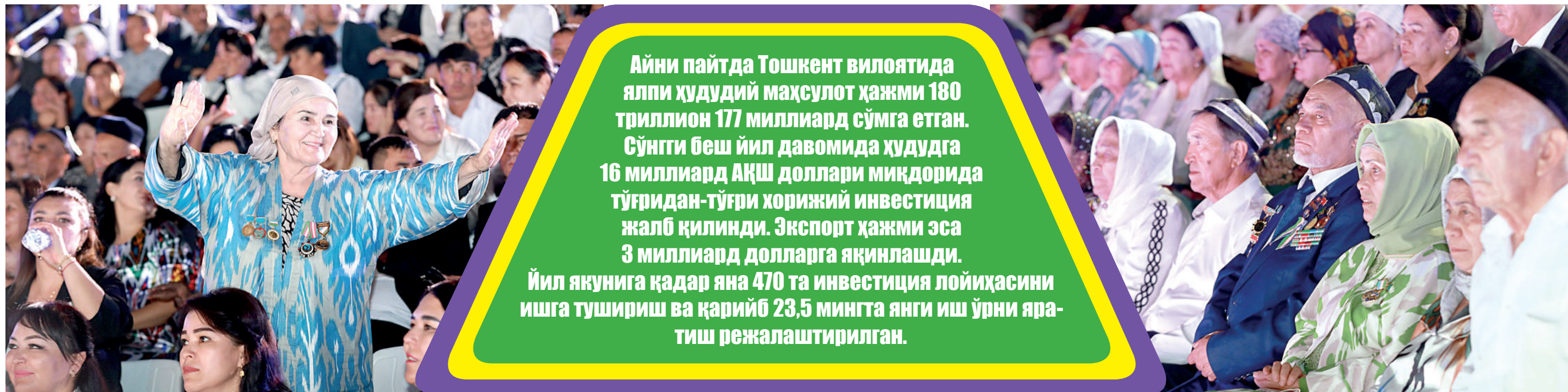
▼ “Тошкент ҳақиқати” ёдномаси

Ўзбек санъати тарихида шундай сиймолар
борки, уларнинг овози йиллар оша янграй-
ди, номи эса авлодлар хотирасида яшайди.
Фахриддин Умаров ана шундай бетакрор санъ-
аткорлардан эди. У нафақат кўшқай айди, бал-
ки халқнинг қувончу дардини, орзу-армонини,
меҳр-муҳаббатини куйлади. Шу боис уни оддий
хонанда эмас, ўзбек миллий кўшқичлик санъа-
тининг юксалишига муносиб ҳисса қўшган катта
хофиз, десак асло муболага бўлмайд.

Фахриддин Умаровнинг санъатида ўзгача жозиба бор эди: унинг
овози қалбга осонгина кириб борар, хонишдаги самимият эса тинг-
ловчини ром этарди. У саҳнада ҳам, оддий одамлар даврасида ҳам
ўзини баланд олмас, санъаткор учун камтарлик ва бағрикенглик
инсонийликнинг энг юқори мезони деб биларди. Шунинг учун
ҳам нафақат унинг кўшқичлари, балки инсон сифатидаги нурли
сиймоси ҳам одамлар хотирасида сақланиб қолди.

НУРАФШОН ОСМОНИДА ИСТИҚЛОЛ ШУКУҲИ

Айни пайтда Тошкент вилоятида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 180 триллион 177 миллиард сўмга етган. Сўнгги беш йил давомида ҳудудга 16 миллиард АҚШ доллари миқдорида тўғридан-тўғри хорижий инвестиция жалб қилинди. Экспорт ҳажми эса 3 миллиард долларга яқинлашди. Йил якунига қадар яна 470 та инвестиция лойиҳасини ишга тушириш ва қарийб 23,5 мингта янги иш ўрни яратиш режалаштирилган.

(Давоми. Бошланғич 1-саҳифада)

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 35 йиллиги ҳам ана шу юксак туйғулар, тинчлик ва оқсоқиллик, халқимизнинг бунёдкорлик руҳи ва эришилаётган улкан ютуқлар билан юртимиз бўйлаб кенг нишонланмоқда.

Хусусан, Тошкент вилоятининг барча ҳудудлари, шунингдек, Нурафшон шаҳридаги “Янги Ўзбекистон” боғида ўтказилган тантанали тадбир ҳам истиқлол байрамнинг ана шундай унутилмас лаҳзаларига айланди.

Байрам шукуҳи ҳукм сурган боғида вилоят фаоллари, нурунийлар, меҳнат жамоалари вакиллари, ёшлар, санъат ва маданият намояндалари, жамоатчилик вакиллари жам бўлишди. Шунингдек, хорижлик ҳамкорлар ва дипломатик корпус вакиллари ҳам иштирок этди.

Тантанали маросим Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси билан бошланди. Маҳдямиз янграган лаҳзаларда байрам иштирокчиларининг қалбини Ватанга муҳаббат, истиқлол гурури ва келажакка ишонч туйғулари чулғади.

Тадбирни Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев очиб берди ва юртдошларимизни давлатимиз мустақиллигининг 35 йиллиги билан самимий муборакбод этди.

— Ватан тақдири, унинг бугуни ва эртанги истиқболи барчамизни

бирлаштирадиган, кўп миллатли халқимиз учун муштарак бўлган олий қадриятдир, — деди вилоят ҳокими.

Табриқ нутқида мустақиллик йилларида мамлакатимиз, хусусан, Тошкент вилоятида амалга оширилган кенг кўламли ишловлар, эришилаётган натижалар ва халқ фаровонлигини таъминлаш борасидаги ишлар ҳақида сўз юритилди.

Айтиш жоизки, бугун инсон қадрини улуғлаш, аҳоли фаровонлигини ошириш, ижтимоий ҳимояни кучайтириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган.

Жорий йилда вилоятда 48,3 минг эҳтиёжманд оилага 31,7 миллиард сўмлик бир марталик моддий ёрдам кўрсатилди. Ижтимоий реестрга киритилган 40 минг оилага 166,6 миллиард сўм миқдорида нафақа ва ижтимоий тўловлар амалга оширилди. Шунингдек, 1 минг 282 нафар беморга мураккаб жарроҳлик амалиётлари ўтказилди, эҳтиёжманд оилаларнинг 220 дан ортиқ хонадони таъмирланди. Бу рақамлар замирида инсон тақдири, оилалар фаровонлиги ва халқ ҳаётидаги ижобий ўзгаришлар мужассам.

Айниқса, вилоят иқтисодий са-

таъкидланганидек, тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этиш борасида ҳам салмоқли натижаларга эришилмоқда. Жорий йилнинг ўзига 5 минг 304 та янги тадбиркорлик субъекти ташкил этилиб, 452 минг нафар юртдошимизнинг бандлиги таъминланди.

Йил якунига қадар яна 470 та инвестиция лойиҳасини ишга тушириш ва қарийб 23,5 мингта янги иш ўрни яратиш режалаштирилган.

Тантанали маросимда ёшларнинг билим ва салоҳиятини кўтариш, уларнинг халқаро майдондаги ютуқлари ҳақида ҳам сўз юритилди.

Бугунги кунда Тошкент вилоятида хорижий тилларни С1 даражасида ўзлаштирган ёшлар сони қарийб 4 минг нафарга етган. Дунёнинг энг нуфузли 100 тилига кирувчи олий таълим муассасаларида тахсил олаётган вилоят ёшлари сони 92 нафарга етгани ҳам эътиборга молик.

Жорий йилда вилоятнинг спортчи ёшлари халқаро мусобақаларда 23 та олтин, 41 та кумуш ва 54 та бронза медални кўлга киритишди. Жами 118 та медаль — ёшларимиз-

Бадий дастурдан Ватан ва истиқлолни улуғловчи “Боболар” ва “Ягона Ватан” каби мусиқий композициялар ўрин олди. Ушбу асарларда она юртга муҳаббат, миллий гурур ва истиқлолнинг қадр-қиммати тараннум этилди.

Болалар рақс мактаби тарбияланувчиларининг чиқишлари эса томошабинларга ўзгача завқ улашди. Ёш истеъодлар ижросидаги нафис рақслар байрам саҳнасида беғуборлик, жўшқинлик ва кўтаринки кайфият олиб кирди. Кичиктойларнинг ҳар бир ҳаракати эртанги кун эгаларининг шодон қалби ва Ватанга бўлган меҳрини ифодалаб турарди.

Мақом ансамблининг мумтоз ижролари, дутор ва доира садолари эса байрам дастурига миллий руҳ бағишлади. Асрлар қаъридан бизгача етиб келган куйлар янграганида, гўё тарих ва бугун бир саҳнада учрашгандек таассурот уйғотди. Миллий созларнинг оҳанги байрам майдонини ўзига хос сеҳрли муҳитга чулғади.

Эстрада хонандаларининг чиқишлари билан эса майдонда замонавий мусиқа нафаси сезилди. Таниқли ижодкорларнинг Ватан, она юрт,

бой тарихи, миллий қадриятлари ва асрлар давомида шакллانган санъат мактабининг ўзига хослиги намён бўлди.

Айниқса, Ўзбекистон халқ шоири Маҳмуд Тоир “Нурафшоннинг фавворалари” шеърини ўқиб берганида гулдўрос қарсақлар янгради. Шеър сатрларида шаҳарнинг бугунги қиёфаси, янгиланиш нафаси ва гўзаллиги поэтик ифодасини топди. Мисралар янграши билан гўё саҳна ва шаҳар манзаралари бир-бирига уйғунлашгандек бўлди. Нурафшоннинг фавворалари чироқлар жилвасида янада кўркамлашиб, сув томчиларининг рақси шеърини сатрларга ҳамоҳанг манзарга айланди.

Шу тариқа, байрам дастури шунчаки концерт эмас, балки истиқлол ғояси, миллий қадриятлар ва замонавий санъат уйғунлашган катта ижодий дастурга айланди. Ҳар бир куй, ҳар бир рақс, ҳар бир саҳна кўриниши томошабинлар қалбида Ватанга муҳаббат ва мустақилликдан фахрланиш туйғуларини янада мустаҳкамлади.

лоҳиятининг изчил юксалиб бораётгани алоҳида таъкидланди. Айни пайтда Тошкент вилоятида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 180 триллион 177 миллиард сўмга етган. Сўнгги беш йил давомида ҳудудга 16 миллиард АҚШ доллари миқдорида тўғридан-тўғри хорижий инвестиция жалб қилинди. Экспорт ҳажми эса 3 миллиард долларга яқинлашди. Буларнинг барчаси ҳудудда тадбиркорлик ва инвестиция муҳитини яхшилаш, ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш ҳамда янги иш ўринлари яратиш борасидаги саъй-ҳаракатларнинг амалий натижасидир.

Тадбирда вилоят маркази — Нурафшон шаҳрида амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари ҳам алоҳида қайд этилди.

Бир неча йил аввал шаҳарда 29 минг нафар аҳоли истиқомат қилган бўлса, бугун бу кўрсаткич қарийб 60 минг нафарга етди. Шаҳар қиёфаси тубдан янгиланиб, замонавий инфратузилма ва ижтимоий объектилар барпо этилмоқда. Том маънода Нурафшон тобора вилоятнинг замонавий тараққиёт марказига айланиб бормоқда.

нинг истеъдоди, иродаси ва меҳнатининг ёрқин ифодасидир.

— Бугун дунёда рақобат тобора кучайиб бораётган бир пайтда, фақат ва фақат мустақам билим, аниқ касб ва замонавий тафаккур билан қуролланган ёшларгина ўз ўрнини топа олади, — деди Зойир Мирзаев.

Бу фикрлар ёш авлод зиммасидаги масъулият билан бирга, уларга билдирилаётган катта ишонч ҳам ифода этади.

Тадбирнинг тантанали қисмининг сўнг байрам дастури санъаткорларнинг чиқишлари билан давом этди. “Янги Ўзбекистон” боғидаги саҳна шу тариқа куй-қўшиқ, рақс ва бетакрор ижодий чиқишлар билан янада жонланди.

тинчлик ва истиқлолни тараннум этувчи қўшиқлари томошабинлар томонидан катта олқишлар билан кутиб олинди. Бир майдонда турли авлод вакиллари билан бўлган, куй-қўшиқларга рақсга тушиб, байрам шодиланиши биргаликда ҳис қилгани тадбирнинг энг таъсирчан жиҳатларидан бири бўлди.

Дастур давомида спортчилар ва ҳарбий хизматчилар иштирокисидидаги саҳна кўринишлари ҳам намойиш этилди. Уларнинг чиқишларида жасорат, ирода, интизом ва Ватанга садоқат киб эзгу хислатлар ўз ифодасини топди.

Ўзбек миллий санъатининг бетакрор намуналаридан бўлган “Бухоро” ва “Лазги” рақслари эса байрамга янада файз бағишлади. Ҳар бир ҳаракатда халқимизнинг

Байрам дастури вилоят хонандалари ижросидаги финал композиция билан якунланди. Минглаб томошабинларнинг биргаликдаги куйи ва олқишлари эса истиқлол шодиланишининг энг кўтаринки лаҳзаларидан бирига айланди. Тун чўкиши билан байрам шукуҳи янада авж олди. Юзлаб дронлар осмон узра парвоз қилиб, турли шакл ва рангларни намён этди. Айниқса, дронлар шоусида миллий рақсларнинг акс этиши замонавий технологиялар ва миллий қадриятларнинг уйғунлигини намён этди. Нурафшон осмонида яратилган бу манзара томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Тадбир якунида эса мусаффо осмон узра порлаган ранг-баранг мушаклар тун бағрини ёритиб, байрам тантанасига ўзига хос якун ясади.

Аммо бу кеча порлаган нурлар, янграган куйлар ва олқишлар шунчаки байрам томошаси эмас эди. Улар халқимизнинг истиқлолга бўлган чексиз эҳтироми, бугунги тинч ва фаровон ҳаёт шукронаси, эртанги кунга бўлган ишончнинг рамзини ифодасига айланди.

Тантанали маросимда вилоят ҳокими нурунийлар, ёшлар, тадбиркорлар, фермерлар, устоз ва мураббийлар, зиёлилар, санъат ва маданият вакиллари, ҳарбийлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари, журналист ва блогерларга чуқур эҳтиром билдирди. Шунингдек, байрамда иштирок этган хорижлик ҳамкорлар ва дипломатик корпус вакиллари миннатдорлик изҳор этди.

Нурафшон шаҳридаги “Янги Ўзбекистон” боғида кечган бу тантана халқимизнинг 35 йиллик мустақиллик йўлида эришган ютуқлари, бунёдкорлик ва янгиланишларининг ўзига хос бадий ифодасига айланди.

Зеро, мустақиллик — шунчаки сана эмас. У халқнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи, тинчлик ва оқсоқиллик, бунёдкорлик, тараққиёт ҳамда келажакка ишонч демакдир.

Ўткир ҲОШИМОВ,
“Тошкент ҳақиқати” муҳбири
Жалолиддин ҲОШИМОВ,
Меҳридин ИБРАГИМОВ
олган сурачлар

ОБОД МАҲАЛЛА – ЮРТ ФАЙЗИ

Хабарингиз бор, Ватанимиз мустақиллигининг 35 йиллигини маҳаллаларда кўтаринки руҳда, муносиб ва файзли нишонлаш мақсадида “Маҳаллада ободлик ва меҳр-саховат ойлиги” доирасида “Долзарб 40 кунлик” эълон қилинган эди. Мазкур ташаббусга кўра, юртимиз ҳудудларида ободонлаштириш, бунёдкорлик, кўкаламзорлаштириш ҳамда маҳаллалар инфратузилмасини яхшилашга қаратилган кенг кўламли ишлар амалга оширилди.

▼ Долзарб 40 кунлик

Ойлик доирасида бажарилган ишларни муносиб рағбатлантириш ҳамда ҳудудларнинг ободлиги, озодалиги, аҳоли фаоллигини баҳолаш мақсадида ташкил этилган “Энг намунали маҳалла” кўрик-танловининг якуний натижалари эълон қилинди.

Унга кўра, Чиноз туманининг “Бирлик” маҳалласидаги ободонлаштириш ва бунёдкорлик ишлари алоҳида эътироф этилиб, 1-ўринга муносиб кўрилди. Бу ютуқ маҳалла аҳли ва фаолларининг ҳамжиҳатлиги, ташаббускорлиги ҳамда ўз ҳудудини обод қилишга бўлган интилишининг муносиб рағбати бўлди. Ғолиб маҳаллага 500 миллион сўмлик ваучер тақдим этилди.

Ўз навбатида, Юқори Чирчиқ туманининг Т.Г. Хван номли маҳалласи 2-ўрин ва 400 миллион сўмлик ваучерни кўлга киритди. Олмалиқ шаҳрининг Фурқат номли маҳалласига эса 3-ўрин ҳамда 300 миллион сўмлик ваучер насиб қилди.

Ушбу мукофотлар маҳаллалар аҳлининг бир мақсад йўлида бирлашиб, яшаш манзилларини обод ва кўркем қилишдаги

жонбозликлари учун муносиб рағбат бўлди. Бу каби эътирофлар ҳудудларни ободонлаштиришда муҳим аҳамият касб этади.

Ўз мухбиримиз

АЁЛ ҚАДРИ ЮКСАЛГАН ЮРТ

Мамлакат тараққиётини рақамлар, янги бинаорлар ёки иқтисодий кўрсаткичлар билангина ўлчаб бўлмайди. Жамиятда аёлнинг ҳуқуқи қанчалик таъминлангани, унинг таълим олиши, касб эгаллаши, меҳнат қилиши ва ўз салоҳиятини намоён этиши учун қандай шароит яратилгани ҳам тараққиётнинг муҳим мезонидир.

▼ Депутат минбари

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Мустақиллигимизнинг 35 йиллик байрами муносабати билан сўзлаган нутқида билимли, жамиятда ўз ўрнига эга бўлган хотин-қизларни Уччинчи Ренессанснинг ўзига хос қиёфаси сифатида баҳолаб, “Билимли хотин-қизлар – билимли оила, билимли авлод ва маърифатли жамият” эканини алоҳида таъкидлади.

Бугун бу гоя ҳаётнинг турли жабҳаларида ўз ифодасини топмоқда. Сўнгги йилларда хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқ ва имкониятларини таъминлаш, таъзиқ ва зўравонликдан ҳимоя қилишга қаратилган ҳуқуқий механизмлар сезиларли даражада кучайтирилди. 2026 йил 3 мартдаги тегишли фармон билан бу борадаги ташкилий-ҳуқуқий чоралар янада такомиллаштирилди.

Бироқ қонуннинг кучи унинг матнида эмас, инсон ҳаётидаги самарасида намоён бўлади.

Тошкент вилоятидаги кўрсаткичлар ҳам бу борадаги ўзгаришларни кўрсатиб турибди. Вилоят аҳолисининг 49,8 фоизини хотин-қизлар ташкил этади. Маҳаллий Кенгашларда аёл депутатлар улуши 34 фоиздан ошган. Олий таълим муассасалари талабаларининг қарийб 59 фоизи қизлар экани эса таълимга интилаётган ёшлар орасида хотин-қизларнинг салмоғи юқори эканини кўрсатмоқда.

Мустаҳкам таянчлардан бири – иқтисодий мустақиллик. 2025 йилда виллоятда 343 минг нафардан ортиқ хотин-қизнинг бандли-

ги таъминланди. “Аёллар дафтари” орқали эҳтиёжманд хотин-қизларга ижтимоий, моддий ва ҳуқуқий ёрдам кўрсатилмоқда. 2026 йил бошига қадар ушбу тизим орқали 89 минг 504 нафар хотин-қизга моддий кўмак берилди.

Албатта, бу оддий рақамлар эмас, балки шунча аёллар тақдири демакдир. Ким учундир берилган касб-хунар – янги ишга йўл, субсидия – ўз бизнесини бошлаш имконияти, ҳуқуқий маслаҳат эса муаммолари вазиятдан чиқиш учун муҳим қадам бўлиши мумкин.

Шунинг учун ёрдамнинг энг муҳим натижаси – аёлни кўмакка боғлаб қўйиш эмас, унинг ўз имкониятига таяниб яшашига шароит яратишдир.

Тошкент вилоятида ўтказилаётган “Хотин-қизлар ҳуқуқлари кафолатлари” ҳуқуқий акциялари, маҳаллалардаги сайёр қабуллар ва бепул маслаҳатлар ҳам шу мақсадга хизмат қилмоқда. Зеро, ўз ҳуқуқини билган инсон муаммосига ечим топишда ҳам фалопроқ бўлади.

Мухтасар айтганда, аёл ҳуқуқини таъминлаш – бу инсон қадрини юксалтириш, оила барқарорлиги ва жамият келажагига сармоя қиритишдир. Ҳуқуқини биладиган ва имкониятидан фойдалана оладиган аёл эса ўз ҳаётининг эмас, бутун бир авлоднинг келажагини ўзгартира олади.

Гулнора АҲМЕДОВА,
Халқ депутатлари Тошкент вилояти
Кенгаши депутати

Мустақиллик халқимизнинг эркин тараққиёти, тақдирини о'зи белгилashi, eng muhimi, kelajagimizni ishonchli qo'llarga topshirishi uchun beqiyos imkoniyatlar yaratayotir. Ana shu imkoniyatning samarasi esa yoshlardir. Chunki mamlakatning ertangi qiyofasi bugun maktabda o'qiyotgan, laboratoriyada ilmiy izlanish olib borayotgan, sport maydonlarida ter to'kayotgan, o'z orzulari sari qat'iyat bilan intilayotgan o'g'il-qizlar qiyofasida namoyon bo'ladi. Shu ma'noda, mustaqilligimizning 35 yilligi arafasida O'zbekiston yoshlari qo'lga kiritayotgan xalqaro darajadagi ulkan yutuqlar Yangi O'zbekiston taraqqiyo-tining eng ishonchli va eng mustahkam poydevoriga aylanib bormoqda.

▼ Bugunning yoshlari

Bugun mamlakatimizda yoshlarga qaratilayotgan e'tiborni oddiy raqamlar yoki qabul qilinayotgan qarorlar bilangina emas, ularning xalqaro maydonlarda erishayotgan natijalari orqali baholash mumkin. Keyingi yillarda ta'lim tizimida amalga oshirilgan islohotlar, Prezident maktablari, ixtisoslashtirilgan maktablar, zamonaviy laboratoriyalar, xalqaro standartlar asosidagi ta'lim dasturlari va eng muhimi, yoshlarga bo'lgan yuksak ishonch o'zining amaliy samarasini bera boshladi.

Bu yilgi xalqaro fan olimpiadalari yuqorida qayd etilgan fikrlarning ayni haqiqat ekanining yorqin isbotidir. Kolumbiyada bo'lib o'tgan 56-Xalqaro fizika olimpiadasida O'zbekiston terma jamoasi tarixiy natija qayd etdi. Ilk bor mamlakatimiz vakillari ikki kumush va ikki bronza medallari qo'lga kiritdi. Asilbek Jumanazarov hamda Muhammad Abdumalikov kumush, Elbek Uroqov va Hasan Kamolov esa bronza medali sohibiga aylandi. Javohir Aknazarov esa faxriy e'tirof bilan taqdirlandi. Ushbu yuksak marra fizika olimpiadasida tarixidagi eng yaxshi ko'rsatkich sifatida e'tirof etilib, mamlakatimizda aniq fanlarga qaratilayotgan e'tiborning amaliy natijasi deyish mumkin.

Shunday qilib, yoshlarimiz mustaqillik tantanasini oldidan shoda medallar bilan yurtimizga qaytishdi. Har qancha faxr etishga arziqli yutuqlar biri-ikkinchisini boshlab kelayotir. Litvaning Vilnyus shahrida o'tkazilgan 37-Xalqaro biologiya olimpiadasida ishtirok etgan Prezident maktablari o'quvchilari Murodbek Latipov, Orzugul Muxtorova va Nursulton Ashiraliyev bronza medallarini qo'lga kiritib, o'zbek biologiya maktabining salohiyatini yana bir bor namoyon etdi. Bundan anglash kerakki, tabiiy fanlarni rivojlantirishga qaratilayotgan tizimli islohotlar natijasida yaqin yillarda mamlakatimizdan bo'lg'usi Ibn Sinolar, Abu Rayhon Beruniylar, Abu Mansur Qamariylar, Ismoil Jurjoniylar, Najibuddin Samarqandiyar yetishib chiqishiga shubxa yo'q.

Dunyodagi eng nufuzli intellektual musobaqalardan biri Xitoyda o'tkazilgan 67-Xalqaro matematika olimpiadasida ham yurtimiz o'quvchilari munosib ishtirok

etib, ikkita kumush va uch bronza medallari qo'lga kiritishdi.

Qolaversa, mamlakatimiz yosh kimyogarlar uchun 58-Xalqaro kimyo olimpiadasida yana bir tarixiy sahifa ochildi. Terma jamoamiz vakillaridan Rayhona Tuymurodova oltin medalni qo'lga kiritib, mamlakatimiz sharafiga yuksaklarga ko'tardi. Jasur Mustafoyev, Azizmuhammad Hafizov va Mirjalol Homidjonov esa kumush medallarga sazovor bo'ldi.

E'tiborli jihati shundaki, bugun mamlakatimizda ilm-fan sohasida yuksak natijaga erishgan yoshlar nafaqat ma'naviy, balki munosib moddiy rag'bat bilan ham qo'llab-quvvatlanmoqda. Davlatimiz rahbarining otalarcha g'amxo'rliklari bilan xalqaro fan olimpiadalari o'liblari uchun oltin medal sohibiga 1 milliard 30 million so'm, kumush medali sovrindoriga 618 million so'm, bronza medal egasiga 412 million so'm miqdorida mukofotlar belgilangan. Ularni tayyorlagan ustozlari ham pul mukofotlari bilan taqdirlanib, malaka toifasini oshirish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa ilmiy qadrlaydigan, ustoz mehnatini ulug'laydigan davlat siyosati shakllanganini anglatadi.

Bugun yoshlar uchun yaratilayotgan imkoniyatlar faqat maktab yoki olimpiadalar bilan cheklanib qolmayapti. “El-yurt umidi” jamg'armasi orqali yuzlab iqtidorli yoshlar dunyoning eng nufuzli universitetlarida tahsil olmoqda. Jamg'arma rahbariyati ta'kidlaganidek, bugun yurtimiz yoshlari uchun yaratilayotgan imkoniyatlar jahonning ko'plab davlatlarida ham uchramaydigan darajaga yetayotir. Bu fikrni Buyuk Britaniyaning Birmingem universitetida xalqaro jurnalistika va zamonaviy media kommunikatsiyalari yo'nalishida tahsil olayotgan Farangiz Mo'minovaning ilmdagi yutuqlari ham tasdiqlaydi. Uning ta'kidlashicha, yoshlarga bo'lgan ishonch ularning o'z kuchiga bo'lgan ishonchini ham mustahkamlamoqda. Orzu va intilish uchun sharoit bor joyda katta maqsadlar tug'iladi, katta maqsadlar esa buyuk natijalarga olib keladi.

Sport sohasida ham ana shunday ezgu tamoyil izchil davom etmoqda. Bahodir Jalolov nomidagi boksiga ixtisoslashtiril-

gan sport maktabining ilk bitiruvchilariga diplom va murabbiylik sertifikatlarining topshirilishi mamlakatimizda sport ta'limi ham mutlaqo yangi bosqichga ko'tarilganidan dalolat beradi. Prezidentimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan mazkur ta'lim muassasasida bugun yuzlab iqtidorli yoshlar mashg'ulot o'tkazmoqda. Ular respublika va xalqaro musobaqalarda munosib ishtirok etib, Vatanimiz bayrog'ini yuksaklarga ko'tarishmoqda. Bu esa ertangi Olimpiya chempionlari, malakali murabbiylar va sog'lom avlodni tarbiyalash yo'lida qo'yilgan mustahkam tamol toshidir.

Mana shunday qalbni faxrga to'ldiruvchi yoshlarimizning xalqaro miqyosdagi yutuqlariga nazar tashlar ekanimiz, bir haqiqat yanada ravshan bo'ladi. Bu medallar, diplomlar yoki sovrinlar ortida faqat bir necha nafar iqtidorli o'quvchilarning mehnati emas, butun boshli milliy ta'lim tizimimiz, yuksak salohiyatli ustozlar, ota-onalarning mehri, davlatning g'amxo'rliigi va xalqning ishonchi mujassam ekanligini anglash mumkin. Har bir qo'lga kiritilgan medal mamlakatimiz intellektual salohiyatining yana bir yangi sahifasini ochmoqda.

Eng muhimi, fan olimpiadalari g'olib bo'layotgan, sport musobaqalarida yuksak natijalarni qayd etayotgan yoshlarimiz ertangi kunda mamlakatimiz taraqqiyo-tining hal qiluvchi kuchiga aylanadi. Ular orasida kelajakda yangi texnologiyalar yaratadigan muhandislar, tibbiyot rivojiga hissa qo'shadigan olimlar, iqtisodiyotni yangi bosqichga olib chiqadigan mutaxassislar, davlat boshqaruvida faoliyat yuritadigan rahbarlar, dunyo ilm-faniga o'z hissasini qo'shadigan tadqiqotchilar va mamlakatimiz bayrog'ini xalqaro maydonlarda yanada yuksaklarga ko'taradigan chempionlar voyaga yetadi. Bugun ular uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar aynan ana shu buyuk kelajakning mustahkam poydevoridir.

Muhammad IGAMBERDIYEV,
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
huzuridagi Davlat siyosati va
boshqaruvi akademiyasining
magistratura bosqichi tinglovchisi

DUNYONI HAYRATGA SOLAYOTGAN OLTIN AVLOD

ОРЗУЛАР ҚАНОТ ЁЗГАН КУН

(Давоми. Бошланғиш 1-санада)

“Жўрабод”даги байрамона мухитни сўз билан таърифлаш мушкул. Янги мактаб остонасида турган болаларнинг қувончи, ота-оналарнинг мамнулиги, устозларнинг ҳаяжони – бу манзарада бир неча йиллик интилиш ва орунинг рўёби мужассам эди. Зеро, ушбу маҳалладаги бугунги янгилик бир кунда пайдо бўлган эмас.

Эски мактаб биноси 1976 йилда қурилган мослаштирилган бино эди. Унда бир неча авлод вакиллари таълим олди. Вақт ўтиши билан эса бу ердаги шароитлар замонавий таълим талабларига жавоб бермай қолди. Ўқувчилар учун муносиб таъ-

лим муҳитини яратиш, замонавий ва кенг имкониятларга эга маскан барпо этиш зарурати тобора долзарб-лашди.

Энди эса бу орзу воқеликка айлан-ди.

Янги мактаб биноси қайтадан барпо этилди. 330 ўринга мўлжал-ланган замонавий таълим маскани-да аини пайтда 240 нафар ўқувчи таҳсил олмақда. Бошланган ўқув йи-лида мактабнинг биринчи синфига 32 нафар ёш қабул қилинди.

Мактаб остонасига илк бор қадам қўйган Асалхон Эргашеванинг бобо-си Эргаш Мўминов учун эса бу кун-нинг қувончи икки қарра.

– Набирам Асалхон бу йил бирин-чи синфга қабул қилинди. Қувонар-лиси, у янги ва замонавий мактабда таълим олади. Биз учун фарзандла-римиз ва набираларимизга шундай шароитлар яратилаётгани катта қу-вонч. Энди улар яхши ўқиб, билим олиб, келажақда эл-юртга наф кел-тирадиган инсонлар бўлиб етишсин, деган ниятдамыз, – дейди Эргаш Мў-минов.

Дарҳақиқат, мактаб – шунчаки таъ-лим олинadиган бино эмас. У бола-нинг дунёқараши шаклландиган, ор-зулари қанот ёзадиган, келажаққа илк қадамлар қўйиладиган маскандир.

Шу маънода ҳудудда янги мак-

табнинг фойдаланишга топширили-ши бир бинога эга бўлишдан кўра каттарoқ воқеа. Бу ерда бир неча авлоднинг орзуси, ота-оналарнинг умиди ва болаларнинг келажағи му-жассам.

Янги ўқув йилининг илк соатла-рида барча “Ягона Ватан, ягона халқ бўлиб, янги ҳаёт ва келажақ яра-тамиз!” гоёси асосида “Мустақил-лик дарслари” бўлиб ўтди. Унда истиклол йилларида эришилган ютуқлар, ёшларимиз томонидан қўл-га киритилаётган ғалабалар ҳамда миллий тарихнинг ёрқин лавҳалари ҳақида ўқувчиларга сўзлаб берилди.

Нигора ЎРОЛОВА,
“Тошкент ҳақиқати” мухбири
Жалолiddин ЭСОНОВ
оган суратлар

ОЛТИН ТУПРОҚ

Саодатни ёйган илми
Бисёр олимли боғим бор,
Боши қуёшларга теккан
Олпоқ қокилли тоғим бор.

Келинг, Фарҳод, келинг, Ширин,
Бу юртни сайр этинг бир бор,
Испомдан сўзловчи марказ,
Пирлар ёққан чироғим бор.

Хору зорлик кўрди қанча,
“Оқ-олтин”-ла қадоқ бармоқ,
Бугун бахтдан бошим осмон,
Қадрим баланд, ардоғим бор.

Хоразмий ҳам Ибн Сино,
Беруний, ҳазрати Фоний.
Бобур руҳини шод айлар
Ўзбек улусли шохим бор.

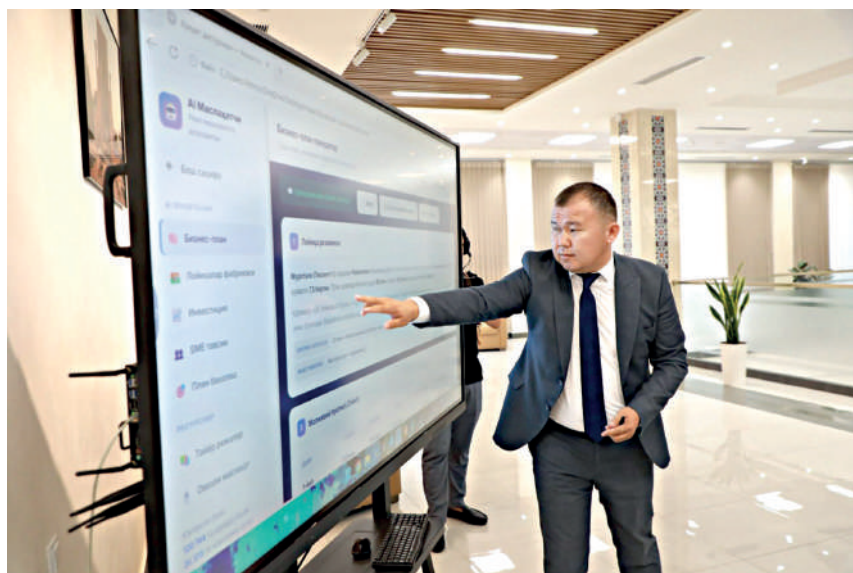
Мадҳингни қуйламай бўлмас,
Севинчим симмас оламга,
Бахш этдинг тинчлиги дўстлик,
Ҳар жойда бир ҳамроҳим бор.

Дунёга бир келдим, Ориф,
Киндик қоним ҳақи қуйлай,
Гар ўтсам, бағрини очиб,
Кучар олтин тупроғим бор.
Орифхожи БИСКАНДИЙ

МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ ЯНГИ БИНОСИ

Нурафшон шахрида Марказий банк Тошкент вилояти бош бошқармасининг янги, замонавий биноси фойдаланишга топширилди.

▼ Мустақиллик иншоотлари

Тантанали маросимда Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев, Марказий банк раиси Тимур Ишметов, вилоятдаги банк-молия муассасалари масъуллари, тегишли ташкилот ва идоралар раҳбарлари ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирок этишди.

Қурилиш жараёнида замонавий меъморий ва муҳандислик

ечимлари, илғор технологияларни жорий этиш, ходимлар учун қўлай меҳнат шaroитларини яратиш ҳамда ташриф буюрувчиларга сифатли хизмат кўрсатиш учун зарур имкониятларни таъминлашга алоҳида эътибор қаратилди.

Аввалги маъмурий бионинг ҳудудий жиҳатдан нисбатан узоқда жойлашгани тижорат банклари, тадбиркорлар ва

давлат органлари билан тезкор ҳамкорликни йўлга қўйишда айрим ноқулайликларни келтириб чиқараётган эди. Янги бионинг марказий ва қўлай ҳудудда барпо этилгани эса бу борадаги имкониятларни сезиларли даражада кенгайтиради.

Янги бинода ходимларнинг самарали фаолият юритиши учун барча зарур шароитлар яра-

тилган. Замонавий ахборот-коммуникация технологиялари жорий этилиб, хизмат хоналари, йиғилиш ва музокаралар заллари ҳамда бошқа инфратузилма объектлари замон талабларига мос равишда ташкил этилган.

Тадбир сўнггида иштирокчилар бинода яратилган шароит ва имкониятлар билан танишишди.

Ўз мухбиримиз

Хабарингиз бор, футбол бўйича “ДХХ кубоги” мусобақаларида вилоятимиз шарафини ҳимоя қилган Юқори Чирчиқ туманининг “Оқовул” жамоаси барча рақибларини мағлуб этиб, мусобақанинг бош совринини қўлга киритган эди.

▼ ДХХ кубоги

ҒОЛИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Қизлар ўртасидаги мини-футбол баҳсларида эса Янгийўл туманининг “Халқобод” жамоаси Республика чемпиони бўлишган эди.

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 35 йиллиги арафасида “ДХХ кубоги”да ғолибликни қўлга киритган жамоалар ҳамда турли номинацияларда фаол иштирок этиб, алоҳида маҳорат кўр-

сатган футболчилар тақдирланди. Ғолиб ва совриндорларга пул мукофотлари топширилди.

Бу эътироф ёш спортчилар учун янги марралар сари интилиш, ўз устид янада кўпроқ ишлаш ва Ватан шарафини халқаро майдонларда муносиб ҳимоя қилишга катта рағбат бўлиши шубҳасиз.

Ўттир ХОШИМОВ

▼ Хотира

Тунда уйкум келмади. Соат миллари учни кўрсатар, ҳовли эса сукутга чўмганди. Аста ўрнимдан туриб, ташқарига чикдим. Ёз жазирасининг тафти бироз қайтган бўлса-да, дим ҳавода нафас олиш қийин. Чарм ўриндиқлардан бирига ўтириб, осмонга қарадим.

Юлдузлар жуда майда, бир-биридан узоклашиб кетгандек туюлди. Болалигим эсимга тушди. Бобо ёки момоларимиздан бири дунёдан ўтса, “Бобом қаёққа кетдилар?” деб сўрардик. Катталар эса осмондаги бир юлдузни кўрсатиб:

– Анави юлдуз – бобонг. Сенга қараб турибди, – деб таскин беришарди.

Бугун ҳам осмонга қараб, ўша болалик тасаллиларини эсладим. Балки инсон яқинларини йўқотганда осмонга кўпроқ қарай бошлар. Балки юлдузлар биз ерда топа олмаган яқинларимизнинг хотирасидадир...

Шу пайт муаззиннинг азон товуши янгради. Ўриндиқдан турдим.

Тонг отди. Фарзандлар, набиралар билан бир дастурхонда нонушта қилдик. Дуо қилиб, ҳар ким ўз юмуши билан йўлга тушди. Мен эса мўлжаллаган манзилим томон йўл олдим.

Бу сафарги манзилим оддий хонадон эмасди. У ерда ўттиз тўрт йил аввал ҳаёти узилган бир инсоннинг хотираси яшарди.

Дарвозанинг бир чеккасидаги кўнгирак тугмасини аста босдим.

Ичкерида:

– Ким у? Ҳозир! – деган овоз эшитилди. Эшик очилди. Қоматдор, нигоҳи синчков йигит салом бериб, уйга тақлиф қилди.

Ҳовлига кирдим. Ҳаммаёқ саришта. Мева-ли дарахтлар, қора ва ошрайхонлар, турли рангдаги гуллар хонадонга фойиз бағишлаган. Хурмо дарахти шоҳлари мевалар оғирлигидан аранг кўтарилиб турибди.

Дарвозахонада қўлида икки-уч ёшлар чамасидаги болакайни кўтарган аёл пешвоз чиқди.

– Махсуммахонман, – деди у.

Бу биз йўқлаб келган Саидакбарнинг жуфти ҳалолти эди.

Унинг кўзларида ҳадик, уятчанлик ва йиллардан қолган оғриқ сезиларди. Кўп ўтмай дастурхонга ноз-неъматлар, ширинликлар, хўл мевалар ва иссиқ нонлар қўйилди. Махсуммахон чой қуяётганда қўлларидagi титроқни яшира олмади.

Уй туридаги жавонда Саидакбарнинг суратлари, у ва божхоначилар ҳаёти ҳақидаги китоблар, давлат мукофотлари ва фахрий ёрликлар турибди. Суратларга қараб, бир пайтлар бу хонадонда қандай ҳаёт кечганини тасаввур қилдим. Орадаги жимликни буздим:

– Бегона одам нима мақсадда келди экан, деб ўйлаяпсизми? Мен яхшилик учун, ғойибона дўстни хотирлаб, руҳини шод этиш учун келдим. Сизга ўша кунларни эслаш оғирлигини биламан. Аммо яна бир бор хотирласангиз, дегандим.

Махсуммахон оғир хўрсиниб қўйди. Кўз-

лари намланди. Рўмолининг учи билан ёноқларидан сизиб тушган ёшни яширишга уринди.

– Бу йил ўша воқеага ўттиз тўрт йил бўлди, – деди у. – Ҳозир ҳаёт бўлганларида олти-миш икки ёшга тўлардилар. Умрлари қисқа экан...

Бир лаҳза жим қолди.

– Тақдирни қаранг, биз бир йилда, бир кунда туғилган эканмиз. Аммо бирга яшашимиз учун Яратган томонидан жуда кам фур-

уринтирма. Болаларга ҳали кўп керак бўлсан, – деди. Сўнг:

– Бугун кечроқ қайтаман. Топшириқ кўп. Қўшни маҳаллада тўй бор. Хизматга айтилганман. Капгирларни тайёрлаб қўйиш ёдингда бўлсин, – деди.

У фарзандларини бир-бир бағрига босди. Махсуммахонга тикилиб қаради. Остонадан чиқар экан, мийиғида табассум қилиб:

– Оллоҳга омонат. Мени кутгин. Мен қайтаман, – деди.

ҲАР БИР ТУННИНГ ЎЗ ЮЛДУЗИ БОР...

сат берилган экан. Пешонамга шундай кунлар битилган экан, кўнмай илож қанча...

Аёлнинг овози титради.

– У киши билан олти йил бирга яшадим. Қўвончли кунларимиз кўп бўлди. Икки фарзандини суяр, эркаларди. Ҳар бир фарзанд туғилганида дунёларга сиймай кетарди. Афсус, учинчи фарзандини кўролмади. Уни бағрига босолмади...

Махсуммахон яна бир муддат жим турди.

– Орзулари кўп эди. Ниятларининг чеки йўқ эди. Оилада ўрни бўлак эди. Ёлғиз аёл бошим билан рўзгор тебратиш осон бўлмади. Ишладим, изландим. Нима бўлса ҳам фарзандларимни оёққа турғизиш учун тер тўкдим. Бу орада нималар бошимдан ўтмади...

Сўнг паст овозда:

– У киши ҳақида гапирганда “эди” сўзини айтиш мен учун ҳамон оғир, – деди.

Мен унинг кўзларига қарай олмадим. Махсуммахон эса ўттиз тўрт йил аввалги кунни эслаб бошлади.

Ўша тонг одатдагидан сокинроқ эди. Саидакбар барвақт туриб, дазмолланган ҳарбий либосини кийди. Ёлкасидаги сержантлик поғони унинг давлат, оила ва Ватан олдидаги бурчини эслаб турарди. Ошхонадан иссиқ нон ҳиди димоққа урилларди. Дастурхон атрофида тўрт ёшли Саҳобиддин ва икки ёшли Малоҳатхон ўтирар эди.

Саидакбар фарзандларига меҳр билан қараб, аёлига:

– Бугун бошқачасан. Бўлажак қаҳрамон сени қийнаб қўймаётими? Ўзингни кўп

Дарвоза олдида етганда орта қаради. Остонада турган аёли ва фарзандларидан кўз узмай, бир лаҳза турди. Бу – унинг хонадонга ташлаган сўнгги нигоҳлари эди.

1992 йил 25 август. Республиканинг муҳим иқтисодий сарҳадларидан бирини қўриқлайдиган божхона мажмуаси. Бу ерда ҳаракат бир лаҳза ҳам тўхтамас, божхоначилар эса доимгидек ҳушёр турарди.

Саидакбар айланма йўлларни назорат

қилиш учун постдан чиқди. Тун замин узра қоронғи кўрпасини ёйди. Аммо ундан дарак бўлмади.

Сафдошлари уни излай бошладилар. Тонгга яқин унинг жонсиз танаси қамишзор орасидаги қўлмак сувдан топилди. Маълум бўлишича, бир гуруҳ жиноятчилар унга қуролли ҳужум уюштирган ва жасадини яширишга уринган.

Ўша тун Махсуммахоннинг ётоғида чироқ ўчмади. У тонгга қадар кўча пойлади. Эр-

гиз-чи! Гулдай ҳунарингиз бор. Нон ёпамиз, ош дамлаймиз, юртга хизмат қилиб ҳам кунимизни ўтказамиз. Сиздан хавотирдаман, – деди. Саидакбар эса қатъий жавоб берди:

– Юртга хизмат қилиш билан Ватанни ҳимоя қилишнинг фарқи бор. Мен танлаган йўл – ана шундай шарафли йўл.

Махсуммахон бу гапдан кейин бошқа эътироз билдирмади. Чунки эрининг танлови шунчаки касб эмас, Ватан олдидаги бурч эканини англади.

Бугун Саидакбар яшаган хонадонда унинг уч фарзанди улғайган. Тўнғич ўғли Саҳобиддин ота изидан бориб, божхона хизматида фаолият олиб борди. Ҳозир нафақада. Қизи Малоҳатхон – уй бекаси. Кенжа фарзанди Ёдгор эса тадбиркорлик билан шуғулланади.

Махсуммахон тўққиз набирага бош бўлиб, уларнинг тарбияси, таълими ва камоли билан банд. Набираларига бобоси ҳақида сўзлашдан чарчамайди.

Уларнинг:

– Бобом қачон келадилар? – деган саволига:

– Бобонг шу ерда. Анави юлдуз – бобонг. У бизларни кўриб турибди, дуо қилиб турибди, – деб таскин беради. Шундай пайтларда осмондаги юлдузлар янада ёрқинроқ кўрилади.

Ҳар оқшом Махсуммахон дарвозадан чиқиб, эшик олдида шарқираб оқаётган сувга термилиб қолади. Гўё ҳамон жуфти ҳалолтини кутаётгандек... Ҳовлида эса Саидакбарнинг бармоқлари теккан капгир қоқида осиллиқ ҳолда турибди.

Бу оддий капгир эмас. У – бир оиланинг бахтли кунларидан қолган ёдгорлик.

Саидакбарнинг ҳаёти қисқа бўлди. Аммо унинг номи ва хотираси яшаб қолди. Бугун у истиқомат қилган кўча унинг номи билан аталади. Тошкент вилоятидаги 10-сонли божхона постига ҳам Саидакбар Нажимов номи берилган. У ерда қаҳрамонга бағишланган бюст ва хотира лавҳаси ўрнатилган.

У лавҳа пойига ёш ходимлар, оддий йўловчилар ҳар кун гул қўядилар. Гуллар сўлиши табиий. Аммо хотира сўлмайди. Остонада қолган ўша сўнгги нигоҳ эса Ватан тугроғини кўз қорачигидек асраш лозимлигини биз тирикларга эслатиб туради.

Тунда осмонга қараганимда нима учун болалиқдаги ўша гаплар эсимга тушганини энди тушунаман. Айрим инсонлар ҳаётдан кетади, аммо уларнинг номи ва эзгулиги биз билан қолади. Балки шунинг учун ҳам уларнинг хотираси юлдузларга ўхшайди – узоқдан қарасанг кичик, аммо қоронғу тунни ёритишга етарли даражада ёрқин.

Саидакбар ҳам ана шундай юлдуз.

У Мустақилликнинг машаққатли тонгла-рида Ватан учун жонини фидо қилди. Бугун эса унинг хотираси фарзандлари, набиралари ва унинг номи билан аталган масканларда яшаб турибди.

Тун қоронғу бўлиши мумкин.

Аммо ҳар бир туннинг ўз юлдузи бор.

Асрор СУЛАЙМОНОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси аъзоси

БУ БОҒЛАР БИР БОҒ БЎЛСИНКИ...

Убайдулла ака Охунбобоев номли ширкат ҳўжалиги бошқаруви раиси Мирзақарим аканинг сўраганини эшитиб, таклиф этилган кўни барвақт идорага келди.

— Уч-тўрт ойлаб дам олиш сизга кўплик қилмадими? — ҳазиллашиб қарши олди раис.

— Бу ёқда қанча ишлар эгасини кўтиб ётибди.

— Ёрдам беришга ҳар доим тайёрман, — деди Убайдулла ака раиснинг самимийлигидан хурсанд бўлиб.

— Хуллас, сизни ҳўжалигимизга участка бошлиғи вазифасига ишга таклиф қилмоқчиман. 20 гектар ташландиқ ер бор. Шу ерда боғ яратиб берсангиз... Ҳўжаликни иқтисодий томондан ривожлантиришда қийналялмиз. Сизнинг бу борада тажрибангиз катта, Убайдулла Исроиллович! Ободонлаштириш лозим бўлган ҳудудларимиз ҳам кўп. Одамларга янги уй-жой қуришлари учун ер майдони ажратялмиз. Уларга кредит олишда кўмаклашсангиз... Яқинда пенсияга кетаман. Мендан кейин эслаб юришга арзийдиган ишлар қолса дейман.

Убайдулла ака ерни, меҳнатни жуда соғинганди. Эртасигаёқ ишга тушиб кетди. Ташландиқ майдоннинг ҳолатини синчиклаб ўрганди. Қандай мевалар экса самарали бўлишини пухта таҳлил қилди. Сўнг кекса ишчи Эшпўлат Тоғаевни ёнига олиб, кўчат учун ерларни тайёрлашга киришди. Ташкент боғдорчилик илмий-тадқиқот институтидан сара кўчатлар келтирилиб, белгиланган схема асосида экилди ва тўлиқ кўқартириб олинди. Унинг далага жуда барвақт келиши, ҳар бир масалада таҳлилларга асосланиб иш қуриши, бугунги натижани эмас, эртанги оқибатни кўпроқ ҳисобга олиши одамларнинг унга нисбатан ишончини оширди.

1990 йилнинг бошларида раис пенсияга чиқиб, ишдан кетди. Иқтисодий жиҳатдан анча ночор аҳволга келиб қолган ҳўжаликни ўнглаш учун тажрибали, меҳнаткаш ва уdda-бурон раҳбар керак эди. Бошқарув раислигига Беркин Бердиқулов ва Убайдулла Исроилловларнинг номзодлари тавсия қилинди.

“Ушанда яширин овоз бериш йўли билан ўтган сайловда вилоят вакили Сайфулла Сайдўллаев иштирок этган эдилар, — дейди тумандаги “Бойғул” маҳалласи раиси бўлиб ишлаган Эшдулат ака Тошпўлатов. — Бундай муқобил сайловни биринчи марта кўриб туришимиз эди. Убайдулла аканинг тажрибасига, ҳўжаликни инқироздан олиб чиқиб кета олишига кўпчиликнинг кўзи етиб турган бўлса-да, сайлаш жараёнида қутилмаган ҳақлик ҳолатлар юзага келишини кутмаган эдик... Сайлов тугагач, санок комиссияси раиси Исроилловнинг номзоди кўпчилик овоз билан ёқланганини маълум қилди. Залда ғала-ғовур бошланиб, кимдир “Бўлиши мумкин эмас, сайлов очик усулда бошқатдан ўтказилсин!”, деб қолди. Орқароқда ўтирган ун-ўн беш чоғли одам уни қўллаб ўринларидан туршибди ва бир-бирларига гал бермай санок комиссияси аъзоларини ноҳилислиқда айблай бошлашди: “Биз ҳам Беркинжонга овоз бергандик. Шунча овоз қайёқ кетди? Ҳисобот нотўғри. Сайлов бошқатдан ўтказилисин!”.

Сайфулла Даурович оғир-босиқ, зиддиятли вазиятларда тўғри қарор чиқара оладиган қатъиятли инсон эди. У бироз муддат бақир-чақир қилаётган боғчи одамларнинг эътирозларига қулоқ тутгандай бўлди. Қараса, улар ҳеч тўхтайдиган эмас... Кейин “Бўлди, етарли” дегандай ўнг қўли билан ишора бериб, ўриндан турди ва залдагиларга мурожаат қилди:

— Сайлов барчанинг кўз ўнгига қоидага мувофиқ ташкил этилди ва ғолиб аниқланди. Бирок бундан қониқмаган тараф сайлов очик усулда бошқатдан ўтказилишини сўраятти. Нима дейсизлар?

— Розимиз!

— Ундай бўлса, биринчи номзодга овоз берганлар, залининг ўнг томонига, иккинчи номзод учун овоз берганлар, чап томонга ўтинглар!

Овоз бериш якунига етгач, санок комиссияси раиси қоидага кўра, тўпланган овозлар натижаси тўғрисида маълумот берди:

— Жами 250 нафар вакилдан 181 нафари Убайдулла Исроилловнинг номзодини қўллаб-қувватлади, бу аввалги ёлпик усулда ўтказилган сайлов натижасининг тўғрилигини тасдиқлайди!

Сайфулла Сайдўллаев Убайдулла акани бошқарув раиси деб эълон қилди ва бағрига босди.

1990 йилнинг февраль ойидан Убайдулла Исроиллов учун яна уйқусиз, машаққатли, югур-югур онлар бошланди. У қийинчиликларга парво қилмас, одамларнинг ишончини қозониши ва ҳўжаликни тумандаги иқтисодий бақувват ҳўжаликлардан бирига айлантириш учун бор вужуди билан ишга кўмулиб кетган эди. Қисқа давр ичида ҳудудда 560 ўринли янги мактаб, 120 ўринли боғча, чойхона, новойхона ва бошқа ижтимоий муҳим объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Кўчаларга электр чиқроқлари ўрнатилди. Аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш муаммоси ҳал этилди. Техникалар янгиланди, эскиларни тўлиқ таъмирланди. Убайдулла Исроиллов мамлакатимиз Мустақил деб эълон қилинган тарихий кўнни ана шундай қайноқ меҳнат фаолияти билан қарши олди!

1995 йили уни туман агросаноат бўлими раҳбари лавозимига ўтказишди. Бу ерда ҳам ташкилотчилик кўрсатиб, қўллаб хайрли ишларга бош-қош бўлди.

— Сизга бундан ҳам муҳимроқ бошқа бир вазифа бор, — деди бир кўни туман ҳокими Нодир Бердиқулов ҳузурига чақиртириб. — Ғалладан гектарига бор-йўғи 16 центнер, пахтадан 17 центнер ҳосил олиб, туманни орқага тортаётган ночор ва қарзга ботиб ётган бир ҳўжаликни тиклашимиз керак!

— Акмал Икромов номли ширкат ҳўжалигиними?

(Охири. Бошланиши газетанинг 68-69-сонларида)

— Ие, ана, ўзингиз ҳам яхши биларкансиз...

— Қайдам... Ҳўжалик барча техникасини бир пайтлар МТГга топшириб юборган. Ҳозирги кунда ўзининг бирорта тузукроқ техникаси йўқ. Қолоқчилигининг бир жиҳати мана шунда. Бунақа шароитда ҳўжаликни оёққа тургазиш қийин.

— Ёрдам берамиз.

— Агар янги техникалар сотиб олишга кўмаклашсангизлар борганим бўлсин!

Убайдулла Исроиллов ўша кундан эътиборан ҳаловатдан кечиб, ҳўжаликдаги муаммоларни бартараф этишга киришиб кетди. Атрофига софдил, ишнинг кўзини биладиган ишчи ва мутахассисларни тўплалди. Сочилиб ётган эски техникаларни бошида туриб таъмирлатди. Барчадан қатъий интизом, сифатли иш талаб қилинди. Оқибатда энг қолоқ ҳўжалик унинг раҳбарлигида биринчи йили қарзлардан тўлиқ қутулди. Иккинчи йили ғалла ҳосилдорлиги гектарига ўртача 45-50 центнерга, пахта эса 27,6 центнерга етказилди.

— “Пахта иши” туфайли бошига тушган қулфатларни, ўтган кўнларнинг азобли хотираларини меҳнат билан ёнгишга интиланган Убайдулла ака “Қуч-қувват борида ишлаш ва эзгулик боғини яратишга улгуриш керак”, деган қоидага амал қилиб яшади, — дейди ўша оғир йиллари “пахта иши” билан бир неча йил қамоқда ушланган, айни пайтда тумандаги таниқли фермерлардан бири бўлган

Жуманиёз Аннаев. — Меҳнати орқасидан етук раҳбар, тажрибали мутахассис, талабчан ва ғамхўр устоз, ибратли оила бошлиғи сифатида элга танилди.

Барча фарзандларини олий маълумотли бўлишга ундаган Убайдулла Исроилловнинг ер илмига лаёқатини пайқаб, олим-агроном бўлиб етишишга рағбатлантирган, оғир кўнларига оиласини моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаб далда бўлган Исроил бобо Жиянов ўғлининг кейинги йиллардаги эзгу ишларини ўз кўзлари билан кўрди ва умрининг охиригача дуода бўлди. У 1997 йилда 102 ёшида дунёдан ўтди. Акаси Ҳўқматилла Исроиллов эса академик-олим сифатида жамият тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда...

Кечагина дадасига кичкина қўлчалар билан хатлар ёзиб, руҳий мадад бериб турган фарзандлар ҳам бугун эл хизматида. Бири ўқитувчи, бири агроном, бири банк ходими, бири тадбиркор... Пардаҳол опа эса ҳамон ўшандай куюнчақ, ўшандай меҳрибон...

Ҳа, эзгу ниятлар билан барпо этилган мўъжазгина оила боғи ҳаётнинг қутилмаган аччиқ синовларидан, ногаҳон ёқдан дўл-у қорларидан омон чиқа олди. Кўпни кўрган кишилар айтадилар: “Йилдизини ерга маҳкам қадаган дарахт йиқилмайти, ўткинчи шамоллар қанча хуруж қилмасин, гуллайти, ҳосил беради, улкан боғга айланади!”

ОРЗУЛАР УШАЛДИ. УШАЛАР ЯНА...

Ҳурлик — тиг учида лаб ёрган гўнча, Ангеладиқ, жон тиймай унга етмак йўқ! Ватан, энди қаддиги кўтармагунча Дунёга келмак бор ва лек кетмак йўқ!

...“Адолат кечикиши мумкин, лекин албатта келади!!!” Сарғая бошлаган қирғ йиллик кундалиқ дафтар қатидаги бу ёзувлар Убайдулла аканинг ҳаёлий умидлари эмас, балки ўтган умри давомида англаб етган ҳаёт фалсафаси эди. “Менинг назаримда эркинлик — бу, гуллаётган дарахт, шарқираб оқаётган сув, тумшўғида пой ташиб, айвонга ин қураётган қалдирғоч, — дейилади яна бир жумлада. — Бирок, бунчи ҳис қилиш учун инсон руҳияти ҳам хур бўлмоғи керак!”

— “Пахта иши”даги ноҳақлик ва қийноқлар оқибатида қўллаб етук мутахассисларимиз қамқоқоналарда ҳаётдан қўз юмдилар. Қўллари майиб-мажруҳ бўлиб қолишди, — дейди Убайдулла Исроиллов. — Бошқарув тизими со-биқ совет давлати қўлида бўлган ана шу оғир ва мураккаб дамларда республикамизнинг Биринчи Президенти Ислон Каримов ўзбек халқининг бошидан ёғдирилган “пахта иши”, “пилла иши”, “ўзбек иши” каби уйдирма ва бўхтонларга чек қўйишга киришди. Эсимда, бу жасорат ноҳақ жазога тортилган минг-миңлаб юртдошларимизнинг оилаларига қувонч, эртанги кунга умид ва ишонч туйғуларини ҳада этган эди. Асосиз айбловлар билан ҳибсга олинганларнинг бири сифатида мен ҳам афв этилдим ва қадрдон оилам бағрига қайтдим. Бундай инсонпарварлик сийёсати тугаб бораётган тузумнинг қора булутларини позиза нур каби тўзатиб юборди. Қандайдир катта ўзгаришлар даври яқинлашаётганини ҳис қилиб турардик...

1991 йил 31 август!.. Ўзбек халқининг неча минг йиллик орзу-умидлари ушалди... Ўзбекистон Республикаси Мустақил деб эълон қилинди. Аммо Ватанимизнинг тарихан қисқа мuddатда босқичма-босқич ривожланиш йўлига ўтиб бораётгани — бе-ҳосдан юз берган ҳодиса эмас! У — тарихий тажриба, буюк аъёна, юксак маънавиятга асосланган давлатчиликимиз ҳамда халқимизнинг ўз кучи ва меҳнати эвазига эришилган буюк истиқбол эди...

— Мен Мустақиллигимизнинг илк йилларида “Иттифоқдан ажралиб чиқсак аҳволимиз не кечаркин?” деб турли шўбха-гумонлар билан тушқунликка тушиб қолган одамларни ҳам кўрганман, уларнинг айримлари ўз тинчини кўзлаб “ишлаб келиш” баҳонасида чет элларга чиқиб кетишди, — дея эслайди Убайдулла ака. — Аммо Ўзбекистон улар ўйлаганидек, ночор ва нотинч ҳудудга айланмади, аксинча, тобора гўзаллашиб, тинч ва бунёдкор мамлакат сифатида дунёнинг эътиборини ўзига жалб эта бошлади. Ислон Каримов вафотидан сўнг давлат тепасига келган Шавкат Мирзиёев мамлакатни ривожлантиришнинг катта ислохотчисига айланди. Эсимда, 2018-2020 йилларга келиб мамлакатимиз жаҳоннинг энг илгор давлатлари билан дўстлик ва ижтимоий-иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлашга эришди. Масалан, Япония — энергетика, транспорт, тиббиёт ва таълим соҳаларида, Жанубий Корея — электроника, ахборот технологиялари, соғлиқни сақлаш, Германия — машинасозлик, касб-ҳунар таълими ва юқори технологиялар йўналишида, Франция транспорт, туризм ва маданият соҳаларида, Италия тўқимачилик, қишлоқ ҳўжалиги, озиқ-овқат саноати, Хитой — саноат, энергетика, рақамли технологиялар, “Бир макон — бир йўл” ташаббуси доирасида йирик лойиҳаларни киритди ва бу каби ҳамкорлик йилдан-йилга ривожланиб, кенгайиб бормоқда. Энг муҳи-

гапирма”, дегандай имо билан уни тўхтатди. Хонага пашша учса эшитиладиган жимлик чўкди.

— Оққўрғоннинг марказига канализация ўтказилаётгани тарихий ҳодиса, — деди Убайдулла ака салмоқлиб гап бошлар экан, — Яқин-яқинларда ҳам бизнинг “Мустақиллик” маҳалламиз канализация тармоғига уланади, деса биров ишонмасди. Мана, бўляпти-ку! Янги қурилишлар, мактаб, боғча, музей, стадион, равон йўллар... Буларнинг ҳаммаси давлатимизнинг халқ фаровонлигини ўйлаб қилаётган саъй-ҳаракатлари натижаси эмасми?

Ўтирганларнинг ҳаммаси бошини қимирлатиб, оқсоқолнинг эъзларини бараварига тасдиқлай бошлашди.

— Лекин бўлаётган ишлардан ғурурланишнинг ўзи етарли эмас-да, — деди Убайдулла ака сўзини давом эттириб. — Ҳар бир ишда биз фаолларнинг, шу жумладан, нурунийларнинг ўрнимиз бўлиши керак. Бунга бизнинг дахлимиз йўқ, дейдиганлар бўлса, марҳамат, чиқиб кетаверсин...

Бироз сукутдан кейин боғчи одам секин ўрнидан турди.

— Мен тушунмаган эканман. Кечиринглар, Тарғибот ишларида жоним билан иштирок этаман.

— Мана бу энди ҳақиқий оққўрғонча гап бўлди, — деди Убайдулла ака. — Биласизларми, Мустақилликдан сал олдинроқ туманимизда истикомат қилувчи 56 та турк

(курд) миллатига мансуб оила замон зайли билан Озарбайжонга кўчиб бориб жойлашган эди. Мен Пардаҳол аянғиз билан ўтган йили Бокуга борганимизда шу оилаларни излаб топдим, сабаби уларнинг кўпчилиги ўша вақтда мен раҳбарлик қилган ҳўжаликнинг ишчилари эдилар. Улар Ўзбекистонни худаям яхши кўришади, соғинишади. “Сизларда ҳаво яхши экан” десаи, “Ўзбекистонда бундан яхшироқ эди”, дейишади. Одамлар бир-бирига меҳрибон экан, десаи, “Оққўрғонда бундан ҳам меҳрибонроқ эди”, деб кўзларига ёш олишади. Яхши кўнларда тўпналиб қолишса Ватанимиз ҳақида, ўзлари тугилиб вояга етган маҳалла ҳақида қўшиқ айтишаркан.

Йигиллишга келганлар шу топда ўринларидан турди, қарсақ чалиб юборишди. Убайдулла ака эса кулимсираб сўзида давом этди:

— Кўрдингизми, бегона юртларда кун кўриш учун яшаб юрганлар кўп. Аммо она Ватан меҳрини қис қилиб, унинг бағрида яйраб-яшнаб яшаб бахти ҳаммага ҳам насиб этавермас экан. Бундан ҳулоса қилиш керак!

— Менда бир таклиф бор эди, — деди давра жонланганидан хурсанд бўлиб кетган раис Убайдулла акага юзланиб.

— Ҳўш...

— Вилотиимизда бўлаётган ўзгаришлар билан таништириш учун маҳалла фаолларини Нурафшон шаҳрига саёҳатга олиб бораск... Мен бу бўйича раҳбариятга таклиф бераман.

— Зўр бўларди... Президентимиз ташаббуси билан бунёд этилаётган янги Нурафшон қиска мuddатда таниб бўлмас даражада чиroyли бўлиб кетди. Вилот ҳоқими Зойир Мирзаев уддабурон раҳбар чиқди... Жуда кўп хайрли ишларга бош-қош бўляпти... Лекин фақат Нурафшонга эмас, Самарқанддаги “Имом Ал-Бухорий ёдгорлик мажмуаси”га, “Боқий шаҳар”га, Ташкент шаҳрида бунёд этилган ҳайратланарли “Ислон цивилизацияси маркази”га ҳам саёҳат уюштирсак ёмон бўлмасди.

Убайдулла ака сўзини тугатиб бўлгач, расига қаради. Унинг нигоҳидан “Буюғини ўзларингиз давом эттираверасизларми?” деган саволни уққан раис унга раҳмат айтиб, ҳовлигача кузатиб чиқди ва тезда хонага қайтиб, фаоллар билан вазифаларни тақсимлашга киришди.

... Катта йўлга чиққач, Убайдулла ака қутилмаганда машина рулини туман марказидаги мухташам Президент мактаби томон бурди. Набирасининг тест жавоблари чиқдим-йўқми, шуни бир йўла билиб кетгиси келди. Азаматжоннинг етарли балл тўплаб, ўқишга қабул қилинганини билгач, қувончи ичига сиймай Пардаҳол аяга кўнғироқ қилди:

— Худо хоҳласа, авлодимиз давомчилари орасидан яна бир профессор чиқадиған бўлиб турибди, бувужониси! Табриқлайман!

Гап нима ҳақида кетаётганини англаган ая хурсанд бўлиб кетди:

— Азаматжон ўқишга қабул қилинибдими?! Ўзим ўргилай... Илоҳим, илми зиёда бўлсин, бобоси ният қилганидай олим йигит бўлсин!

Кейин Убайдулла аканинг эрталаб но-нушта ҳам қилмай чиқиб кетгани эсига тушиб, сўради:

— Сиз эрталаб маҳаллага деб чиқиб кетгандингиз-ку?

— Ҳа, маҳалладаям, мактабдаям иш битди... Энди бозорга ўтиб, ул-бул оламан бола-ларга...

— Ҳўп, кейин уйгами?

— Ҳа, кейин “Бахт қасрими”га, онаси! Қорин оч. Ниманг бор?

— Келаверинг, райхон-жамбилли аччиққина мастава солганман ўз қўлим билан... Шаҳардан қизингиз Шоирахон ҳам келаётган

экан набираларингизни олиб. Бугун байрам бўладиған кун экан, дадаси...

— Етказганига шўқр...

...Убайдулла Исроилловнинг юрт қадри тўғрисидаги теран мулоҳазалари эҳтимол бўлажак очеркнинг хотимаси бўлиши мумкин эди... Бирок, асосий қораламалар якунига етай деб қолган кўнларнинг бирида Убайдулла ака кўнғироқ қилиб қолди:

— Қизим, ишхонангиздамисиз?

— Ҳа.

— Бугун шу томонларга йўлим тушганди.

Кириб ўтсам вақтингизни олмайманми? — Йўқ, албатта. Мақола бўйича айрим саволларим бор эди менинг ҳам, келаверинг, кутаман...

— Ҳўп, тахминан йигирма-йигирма беш дақиқаларда етиб бораман.

Телефон гўшагини қўйгач, янги келган хат-ҳўжатлар ичидан ажратиб олганим—вилотнинг олис қишлоқларидан бирида яшовчи фуқародан келган мурожаатни қайта қўлимга олдим... Ўзи яшаётган маҳаллада ёшлар учун кутубхона ташкил этишда амалий ёрдам қилаётган эдибди у. Илтимосини қонуний ҳал этишга алоқадор мутасаддилар билан телефон орқали боғландим...

Шу орада эшик тақиллаб, хонага “Мумкинми?” дея Убайдулла ака кириб келди. Мен шоша-пиша иш столим четигади ичмағина соатга назар ташладим. Роппа-роса йигирма дақиқа!

Убайдулла ака хаёлимдан чақмоқдек ўтган фикрни пайқади шекилли, дарҳол изоҳ берди:

— Биз эскилар шунақа, “темир интизом”га ўрганиб қолганимизда, қизим. Тарки одат — амри маҳол, дейдилар-ку...

— Бу оддий одат эмас, юксак фазилат, қаннийди ҳаммамиз ҳам вақтнинг қадрига шундай етотсак...

У салом-алиқдан сўнг мақсадга ўтди:

— Аввал кўнғироқ қилганимда шахсий архивимга оид ҳўжатларни олиб кетишим мумкинлигини айтган эдингиз. Бошқа зарурати бўлмаса, шуларни ола кетсам...

Шахсий архив ҳўжатлари — Убайдулла аканинг қамоқда сақланган вақтда оиласи, яқинлари, фарзандларидан олган ва уларга жавоб тариқасида йўллаган салкам қирқ йиллик сарғайиб кетган қадрдон мактублари эди... Ғаладонни очиб, қалин матодан тикилган жилдда сақланаётган юз элликдан ортиқ ёзишмаларни олиб, столга қўйишим билан Убайдулла аканинг ҳозиргина қулиб турган чехриси жиддийлашди. У бир мuddат жим қолди... Аммо қайфиятини сездирмаслик учун гапни бошқа ёққа бурди:

— Боя мақола бўйича саволим бор, деб эдингиз...

— Ҳа. Бошингизга тушган қисмат дафтарингизни варақлаб, шунга ғувоҳ бўлдимки, сиз бирор марта ҳам кўргуликлар олдига бош эгмагасиз. Охир-оқибат ҳақиқат қарор топишига ишониб яшагасиз. Сиз бунчалар куч ва қатъиятни қаердан олгасиз?

У жилд ичидига тахлам-тахлам хатларга ишора қилиб деди:

— Ойлам, турмуш ўртоғимнинг далдасидан... Яқинларим, фарзандларим мени бирор кун ҳам ўз хаёларини ила ёлғиз қолишимга йўл қўйишмади. Бир кун келиб ҳақиқат албатта юзга чиқишига умидлан-тириб туришди, соғинчи мактублар билан маҳзун юрагимга малҳам бўлишди... Сочимга оқ тушмай туриб, қалбимга қиров оралаган ўша кезларда англаб етдимки, ҳаётда инсон учун оиласи ҳамда киндик қони тўқилган Ватанидан яқинроқ ва қадрлироқ неъмат бўлмас экан!

У костюмининг ички чўнтағидан икки букланган бир варақ қозончи олди.

— Буюя архивимдан... Сизга айтишим керак бўлган гапларнинг ҳаммаси шу ерда жамланган...Бир пайтлар қоралаб қўйгандим... Кейинроқ бафуржа кўриб чиқарсиз...

...Убайдулла ака хайрлашди, хонадан чиқиси биланроқ қозончи очдим. Унда чиroyли ҳуснихат билан ёзилган оддийгина бир шеър бор эди. Аввал шивирлаб, кейин овозимни баянлаштириб ўқий бошладим. Шеърнинг ҳар бир сатрида ўтимиш ва бугун оралигида ўз ҳақиқатини излаб яшаётган инсоннинг қалб ҳайқирғи жаранг бериб туради...

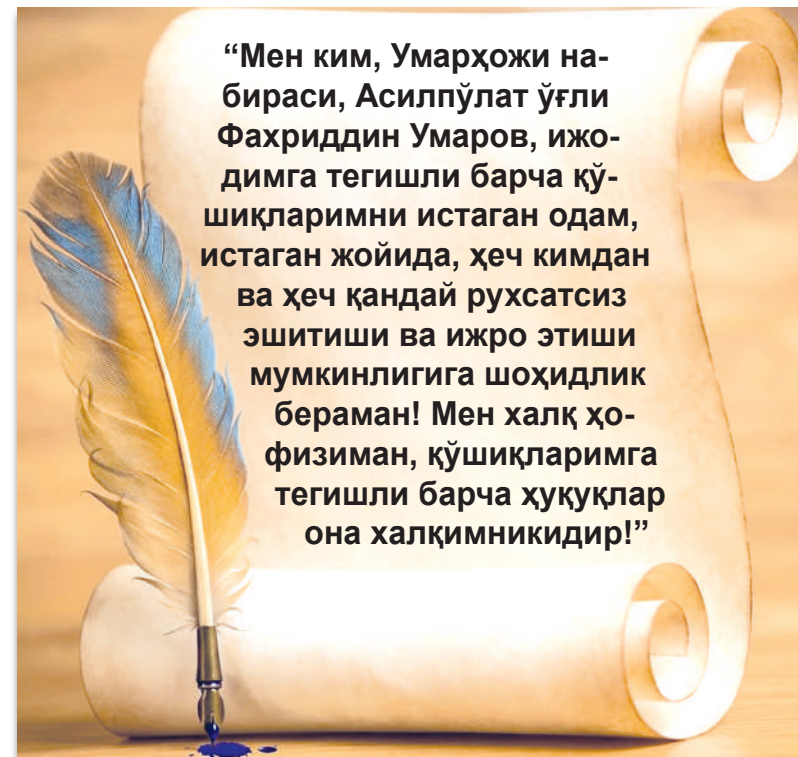
Равон қўчаларга интилдим тинмай, Юлдузли онларни қўмсаб, энтиқиб. Меҳнат-ла бахт топдим, иродаи синмай, Маломат тошларин елкамега ортмб.

Сароб эмас экан мен кутган Ҳурлик, Орзулар ушалди. Ушалар яна. Фарзандлар теерамда ой, қуёш нурли, Энди мудом қилар Шодлик тантана!

Гоҳ равон, гоҳ чалкаш умр йўллари, Қанча чалғитмасин, адашмас бирок, Боқий порлаб турсин бошимиз узра Истиқлол машъали — қалбдаги маёқ!

Зарифа ЭРАЛИЕВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Халқнинг юрак саҳнасида яшаётган ҳофиз

“Мен ким, Умархожи на-
бираси, Асилпўлат ўгли
Фахриддин Умаров, иж-
димга тегишли барча қў-
шиқларимни истаган одам,
истаган жойида, ҳеч кимдан
ва ҳеч қандай рухсатсиз
эшитиши ва ижро этиши
мумкинлигига шохидлик
бераман! Мен халқ ҳо-
физиман, қўшиқларимга
тегишли барча ҳуқуқлар
она халқимникидир!”

жуда хўрланган ҳолда ўтирган бир кишига кўзлари тушибди. Бу Муҳиддин қори Ёқубов эди. У киши “бир пайтлар босмачиларга қўшиқ айтгансан” деган тўхмат билан сургун қилинган ва ўша қишлоқларга бориб қолган экан. Фахриддин ака қўшиқларини тугатган, даврада қаттиқ олқишланган. Шунда у киши:

Фахриддин Умаров ҳам санъатга, халққа бўлган муносабатини биргина гапи билан ифодалаб кетган эди: “Мен ким, Умархожи набираси, Асилпўлат ўгли Фахриддин Умаров, ижодимга тегишли барча қўшиқларимни истаган одам, истаган жойида, ҳеч кимдан ва ҳеч қандай рухсатсиз эшитиши ва ижро этиши мумкинлигига шохидлик бераман! Мен халқ ҳофизиман, қўшиқларимга тегишли барча ҳуқуқлар она халқимникидир!”

Мана шу сўзларнинг ўзиёқ ҳофизнинг ким бўлганини аниқлади. У санъатни шахсий бойлик эмас, халққа берилган омонат деб билган.

Фахриддин Умаров 2007 йил 7 сентябрда – 81 ёшида вафот этди. Ҳофизнинг вафоти ҳақида айрим нашрларда хабарлар берилган бўлса-да, халқ ардоғидаги санъаткор билан хайрашув миллий маданиятимиз тарихидаги катта йўқотиш эди. Бугун эса Фахриддин Умаров таваллудининг 100 йиллиги арафасида унинг номини яна бир бор ёдга олиш, ижодий меросини ўрганиш, қўшиқларини ёш авлодга етказиш, хотирасини муносиб абадийлаштириш ҳақида ўйлашимиз табиий.

Тўғри, марҳумлар учун уларни хотирлаб, дуо қилиб туришдан ўзга нарсаси шарт эмас, деган фикрлар ҳам бўлиши мумкин. Аммо уларнинг номини абадийлаштириш, аввало, тириқлар учун керак. Сабаби, уларнинг номига кўзимиз тушганда кўзларимиз ёшланиши, виждонимиз уйғониши, улар қолдирган маънавий меросга муносиб яшашга интилишимиз учун керак. Фахриддин Умаровнинг номи ҳам ана шундай эҳтиромга муносиб.

Элнинг юрак саҳнасида яшаётган санъаткорларнинг ҳақиқий ҳайкали – халқимиз учун қолдирган қўшиқларидир. Зеро, Фахриддин Умаровнинг хонишлари ҳамон янграмоқда, ҳамон одамларнинг кўнглига таскин, ҳаётига маъно бермоқда.

Озод ХУШНАЗАРЗОДА,
фахрий журналист

Фахриддин Умаров ҳаёт бўлганларида юртимизда мустақиллик байрамлари давом этаётган шу кунларда муборак 100 ёшни қаршилаган бўлар эдилар. Ҳофизнинг сермазмун ҳаёти, бетакрор ижоди ва эл хотирасида қолган ибратли фазилатларини ёдга олар эканман, 1962 йилда бўлиб ўтган бир воқеа ёдимга тушади...

Ўша йили ён қўшнимиз Турғун ака фарзандининг суннат тўйини ўтказадиган бўлди. Қишлоқда “Тўйга Фахриддин Умаров келармиш”, деган хабар тарқалди. Оқшом киргач, Турғун аканинг ховлиси одамга тўлиб кетди. Уй-ховлига сиймаганлар лойсувоқ томларга чиқиб ўтиришди, болакайлар эса даракларга жойлашибди. Ўша кезларда қишлоқда телевизор бармоқ билан санарли хонадондагина бор эди. Кўпчилик Фахриддин Умаровни ҳали кўрмаган, ҳатто танимасди. Бир пайт даврага забардаст қиёфали, келишган, бошидаги дўпписи ўзига ярашган бир инсон кириб келди. Бу Фахриддин Умаров эди. Шу кунки қишлоқ аҳли таниқли хонанданинг жозибали хонишларидан сел бўлиб оқди. Шу кундан бошлаб мен ҳам Фахриддин Умаров санъатининг ихлосманди бўлиб қолдим.

Мен тўғилиб ўсган Қорахитой қишлоғи тумандаги бошқа қишлоқлардан бирмунча ободроқ эди. 1955 йилда сув электр станцияси ишга туширилиб, беш юз хонадон тўлиқ электрлаштирилган эди. Табиийки, ўша йиллари телевизорда Фахриддин Умаровнинг хонишлари

дан иборат фельетон чиққан пайтларда эндигина ўттиз тўрт яшар йигит эдим. Республика партиясининг яловбардори бўлган “Совет Ўзбекистони” газетасида мени “уриб” чиқишган пайтда эса қирқ яшар қирчиллама йигит эдим...

Бироқ ғаламисларнинг турли иғволарига қарамай, ҳофизнинг обрўси эл орасида тобора ошиб бораверди. Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, Фахриддин Умаровнинг ҳам елкасига эркинлик шамоли теги. У “Мени ёд эт” китобида бу ҳақда шундай ёзган: “1966 йилда баъзи ‘ўртоқлар’нинг ‘саъй-ҳаракатлари’ туфайли камина ‘Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист’ деган унвонимдан маҳрум бўлдим. 1990

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

йилда биринчи Президентимиз Ислам Каримовнинг махсус фармонида кўра ўша унвон қайтадан тикланди. 2000 йилда санъаткорга “Ўзбекистон халқ ҳофизини” унвони берилди. Шундан кейин ҳофиз билан турли учрашувлар, суҳбатлар ташкил этилди, концертлари яна кўпайди. Камина ҳам шундай учрашувлардан бирининг ташкилотчиси бўлганман.

Ўша йиллари “Оҳангароншифер” акциядорлик жамиятида касабаси уюшмаси кўмитаси раиси бўлиб ишлардим. Корхона ишчи-хизматчиларидан Фахриддин Умаров билан учрашув ўтказиш ҳақида кўплай илтимослар ту-

шарди. Ҳофизнинг ўзини кўп бор кўрган бўлсам-да, у киши билан яқиндан мулоқот қилмаган, уй манзили ва телефон рақамини ҳам билмасдим.

Бир кунки газетанда Тошкент давлат циркида Фахриддин Умаровнинг концерти бўлиши ҳақидаги эълонни ўқиб қолдим. Ўша кунки концертга бордик. Ҳофизнинг телефон рақамини сўраб, илтимоснома ёзиб, уни ёрдамчисига тутқаздим. Орадан кўп ўтмай, қўлимга ҳофизнинг уй телефони рақами ёзилган қоғоз келиб тушди. Орадан бир неча кун ўтгач, “Лабзак” маҳалласидаги у киши яшайдиган хонадонни излаб топдим. Эшикни ҳофизнинг ўзлари очдилар. Кичкина хонада иш столи бўлиб, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

– Шундан кейинги йилларда шундай ҳолат бўлди, ҳофиз ўша ерда шеър қоралаётган экан. Танишдик. Бироздан сўнг хонадонга у кишининг шогирди, таниқли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов ҳам кириб келди. Гап орасида Фахриддин ака ҳақида китоб ёзилаётганини айтди.

соннинг бошидан турли синовлар ўтиши мумкин. Бу ҳақда Қобилжон қори Одилов ўғлининг Фахриддин Умаров вафотидан кейин ўтказилган хотира тадбирида айтган бир ҳикояти жуда ибратли. Устозларидан бири унга халқ орасига чиқиб хизмат қилиш осон эмаслигини, бу йўлда “қовоқ арилар”, “чаёнлар” ва “илонлар”нинг оғирлиқи синовлари учрашини айтган экан. Санъат аҳлида ҳам шундай. Бу соҳанинг номини ейиш осон эмас. Санъаткор юрайдиган йўл доим тўғри ва текис бўлавермайди.

Кутилмаган бурилишлар, ноҳақ муносабатлар, оғир синовлар учрайди. Ана шундай оғирликларга сабр қилганларгина халқ хизматида узоқ қолади. Фахриддин Умаров ҳам ана шундай сабрли ва фидойий ҳофиз эди.

Бир кунки колхознинг катталаридан бири ҳофизни тўйга таклиф қилибди. Даврада хизмат қилиб турган Фахриддин ака бир четда эски дўппи кийган, пахтаси чиқиб кетган тўнда, соқоллари ўсган,

– Менга кўрсатаётган эҳтиромингиз учун ташаккур. Аммо шу даврада менга ғойибона устоз бўлган, бундай эҳтиромларнинг мингтасига лойиқ бир инсон ўтирибди. Ҳозир шу одамни даврага таклиф қилсам, – деган.

Муҳиддин қорини қўлларидан ушлаб, даврага олиб чиқибди. Устоздан бир ашула айтиб беришларини сўрабди. Эҳтиромдан кўнгли тўлиб кетган устоз кўзларида ёш билан “Фарғона тонг отгунча” қўшиғини хиргойи қилиб берган эканлар. Базмдан сўнг Фахриддин ака устозни яшаб турган уйларига қузатиб бориб, тўйда тушган барча пулларини у кишига қолдириб, дуоларини олганлар. Бу воқеа ҳофизнинг нафақат санъаткор, балки инсон сифатидаги қиёфасини ҳам кўрсатади.

Гоҳо машҳур инсонлар вафотидан кейин уларнинг ҳаёти, ижоди, ҳатто айтган гаплари, панду насихатлари яна бир бор қўлғимиз остида жаранлайди.

Qabulxona: (55) 520-64-95. Bosh muharrir o'rinbosari: (55) 520-04-10.